

Çukurovalı Kara Fatma'nın Hikayesi

Türk ve Dünya Tarihinin Efsanevi Kadının Kahramanı

ÇUKUROVALI KARA FATMA'NIN HİKAYESİ

O yiğit insanlar o beyaz atlara bindiler ve gittiler. Dolu dizgin ve dört nala. Ceyhan nehri kıyıları ve Anavarza kalesi eteklerine yerleşen Bozdoğan apiretinin çadırları uzaktan bakıldığında ipil ipil parlıyor. Apiret beyinin çadırı biraz daha görkemli, süslemeli. Hacı Osman Bey derler adına, apiret beyinin. Yüzyıllar önce apireti yörük diyarından Aydın elinden binlerce çadır, yığılı, ile gelmişler Çukurova'ya... Tarsus ovası, Adana, Karaisalı, Karataş yöresinde çadır kurmuş, bir zaman sonra Anavarza sahrası olarak bilinen Anavarza eteklerindeki sazlık bataklık, büklük, çalılışın bulunduğu yere yerleşmişler. Bahsi geçen yerler, kıp meşeli, sonralına doğru elvan çepit çiçeklerin açtığı, her tarafın gürlü otlarla kaplandığı cennet misali yer olur. Hayvanlar, koyunlar keçiler otlatılır. Bir zaman sonra sıcaklar bastırıldığında apiret develeri hazırlanır. Yaylaya geç başlar.

Develerin çan sesleri, davalarının ayaklarından çıkan sesler, tozlar, bir birine karışır. Çobanların "Ho ha" sesleri, köpeklerin uluğu ile birlikte binlerce çadır, sayıları on bini nerede ise bulan insan bir sel misali yayla yoluna düşer. Kars (Kadirli) behrinin kıyısı Akarca yolunu izleyerek, Nürpet, Çökak yakınlarından geçip, Savrun vadisine Mazgaç beline ulaşılır. Önce apiret beyi için 40 çadır kurulur. Beraberinde "alayçık" adı verilen ottan, çalıdan, daldan yapılan yayla evleri yapılır. Hacı Osman Beyin kızı Asiye daha 20 yaşını bile bulmamıştı ki, kara kaplı, ceylan bakıplı, mor belikli güzel mi güzel... Arzı endamı böyle olsa da bakıplı ok atan kavgacı bir savaşçıyı andırır. Boş bulundu-ğu zamanlarda ata biner, ok kullanır. Kendi yaptıkları ile güreş bile yapar. Görenler "anasından dişi doğdu, erkek gibi" derler. Asiye'nin kavgacı-lığına bakanlar onun için "Gara Fatma" lakabını takarlar.

Bir de beyi vardır, ol havalinin, Köse Kalender Paşa derler adına. Maraş'ın tek mil Göksün, Andırın, Pazarcık, Geben yöresinde beydir. Osman-ı'nın Maraş'a hakim olduğu zamandan beridir Beyazıt oğulları ailesi bölge-de nüfuz sahibidir. Osmanlı, Bayazıt beylerine sadece "devlete bağlılık gösterebilirler, algıyı vergiyi bir düzene koysunlar" istemektedir. Kalender hem akıllı, hem de cesur bir beydir. Osman-ı'nın düpmanla savaşlarına Maraş yöresinden katılır. Kargı, pala bıçağı, tüfenkleri ile Maraş'ın "Allah Allah" nidaları ile saldırmaları bir başkadır. Osmanlı Kalender'i beylikten "Paşalığa" terfi ettirir. Kalender Paşa'nın, Maraş askeri ile Filistin topraklarında Napolyon ile savaş dillere desten olmuştur. O dünyayı titreten, Avrupa'yı ihtilal ateşleriyle karıştıran Napolyon'un mağrur ordusu Kudüs yakınlarındaki Akka kalesinde yenilgiye uğratılırken Kalender Paşa'da Maraş askerleriyle birlikte mevzilerini ölümüne savunmuştur. Arkasından Osman-ı'nın Rusya ile savaşında da görev alır Kalender Paşa. Ne var ki talihi yaver gitmez. Kutuzof kumandasındaki Rus askerlerinin eline esir düşer. Bir müddet sonra serbest bırakılır.

1810'lu yıllar... Osmanlı Kalender Paşa'yı Maraş Valisi yapar. Halep'ten Adana'ya kadar, Maraş'ı çevreleyen geniş bir bölgenin idaresini eline alır Kalender. Apar vergilerinin toplanması, Osman-ı'nın seferi hümayunu vaki olanda kendi kumandasında cepheye askeri ile gitmesi, Torosdağlarının kuytu bir köşesinde yapıyan Zeytin Ermenileri'nin isyanlarını bastırması öncelikli görevleri arasındadır. Yapı da bir hayli ilerlemiştir. Ömrünü beyliğin paşa-lığı cengi-cidali ile geçiren, rahat yüzü görmeyen Kalender Paşa bir hayat arkadaşının olması gerekir. Cesur mu cesur, bir Türkmen kadını, aynı zamanda vefakar bir ana, bir hayat yoldaşı...

Kerimoğlu Hacı Osman Bey'in kızı Asiye Hatun'u görenler bilenler anlatır Kalender Paşa'ya... Çok geçmez düğünler araya Asiye Hatun istenir. Görkemli bir düğün yapılır, Maraş'ta. Reyhan-ı'nın Kılıçlı'nın, tek mil Çukurova'nın, Maraş'ın beyleri gelirden destan bir törenden sonra Kalender ile Asiye'nin yazgısı birleşir, karı koca olarak. Olay hatırlayanlar anlatırlar " Asiye Hatun, bir gece evli kalır. Kadının bu kadar kötü olduğunu bilseydim evlenmezdim" der.

1817 yılı gelende kara bulutlar doluyor Maraş ve Adana diyarında. Osmanlı baş edemez bölgedeki ayanlarla, apiret beyleri kıyasıya derebeyler ile... Padişahın fermanıyla devlete asi durumdaki beylerin kelleleri istenmektedir. Tacir-;nin Cerit'in, Reyhan-ı'nın, Fettah-ı'nın beyleri hakkında fermanın gelmesi, yakalama ve infaz işinin de Kalender'e verilmesi olacak değildir. Osmanlı "kanı kan ile yıkamak" düpüncesindedir. Her tarafta isyan vardır. İstanbul'da bile. Kalender Paşa, Maraş'ın Valisi olarak Fettah-ı beylerinin idamına yanaşmaz, Padişahın fermanında istenilenleri de yerine getirmeyiz. İpi ağırdan alır. Osmanlı Kalender'i görevinden alır, önce Sivas'a, daha sonra Girit Muhafızlığı görevine tayin eder. Kandiye kalesine gidecektir. Kıyasıya hakkında verilen karar "devlet emirlerini dinlememek, ağırdan almak" dolayısıyla padişaha karşı gelmektir. Ve Kalender Paşa, Maraş'tan ayrı kalmanın hasretine dayanamaz. Kupadası'nda iken 1820 yılında vefat eder. Ege Denizi'ne bakar, bir tepe üzerine mezarını yaparlar. Orada ebedi uykusunda yatar, Kalender Paşa... Bir sessizlik aleminde. Maraş' kendi haline bırakılır.

KARGI ELİNDE KILIÇ BELİNDE BİR KADIN İSTANBUL'A GELİYOR...

Bozdoğan Apiret beyi Hacı Osman'ın kızı Asiye Hatun kocasının ölümü üzerine Maraş'a döner. Bayazıt oğulları'nın, cümle işlerine karışır. Dirlik ve düzenlik kalmamıştır Maraş yöresinde. Dağlarda epkiyalar, köy-lerde hırsızlar kol gezer. Maraş Valisi fazladan vergi ve rüpvat istekleri bir türlü bitmez. Devlet memurları da kendi havasındadır.

Asiye Hatun, Bozdoğan apiretinin göç yolu üzerindeki Kadirli'yi Andırın'dan ayrılan Keçi suyu kıyısındaki Kesim köyüne gelir.

bey konağy yaptıryr. Ve kendisini "bey ilan eder"... Yasalar, yasaklar koyar kendi bağyna. Hırsızlar, haramiler, her türlü kötü işle yapanlar amansızca ceza-landırılacaktır. Kırbacılama, dövme belki de kazıda oturtma cezasına çarptırılacaktır, insanlar. Ma Asiye Hatunu "asi" ilan eder. Üzerine as-kerler gönderir. Andırın dağlarında askeri takibatlar, çatıbmalar bağlar. Asiye Hatun is kavgacı ve mücadelecı olmasından dolayı KARA FATMA'ya dönü-pür. Yöre köylüleri GARA HATUN demeyi tercih ederler. Bir yakalanır, elleri zincirli bir halde Marağ'a getirilir. Cezaevine konulur. Yargılanır, biraz ceza alır, ama kısa sürede dıparı çıkar. yıllar geçer.

Osmanlı Padıbahı Abdülmecit, yenilikçi bir padihaıtır, ama kendi devrin-de devleti de zor durumdadır. Ruslar, "hasta adam" olarak gördükleri Osmanlı topraklarını paylağmak için savağ hazırlığı yapmaktadırlar. Beklenen olur, Balkanlar ve Kafkaslarda koldan Osmanlı topraklarına saldırır. Avrupalı Devletler, Fransa, İngiltere, Sardunya Krallığı Rusya'nın eline düpen z Osmanlı'nın parçalanmasını istemezler, Osmanlı'ya yardımcı olmak, topraklarını korumak amacıyla askerlerini yardıma gönderirler. Osmanlı ve müttefik askerler Kırym Yarımadasında Rus ordu ile zorlu bir savağa girer.

Marağ yöresinde Andırın ovasında beylik köyünde yapayan Gara Hatun, padihain Ruslar karpısında zor durumda kaldığına dayanamaz. Yıllar öncesi kocası Kalender Papa'nın mücadelesini hatırlar. Dini için, devleti için, milletinin geleceği için emrinde adamlarıyla birlikte savağ meydanına gitmek is-ter. Yapı da bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen sayıları 300'ü bulan asker-leri birlikte İstanbul'un yolunu tutar. Onun İstanbul'a gelişi kargı elinde, kılyç belinde bir savağçı Türkmen kadını olarak devletin in koğması en fazla padihah Abdülmeciti duygulandırır. İstanbul halkı Marağlı Gara Hatun veya Kara Fatma'yı görmek için peşin Boğazdan askerleri ile birlikte geçipini padihah saray penceresinden izler. Avrupalı gazeteci-ler, ressamlar da Kara Fatma'yı görüntülemek hakkında bilgi vermek için onun İstanbul'a gelişi ve savağçı görüntüsünü izlerler. İngiltere'nin Resimli Ha-berler (Illustrated News) Dergisi 22 Nisan 1854 tarihli sayısında Kara Fatma'nın askerleri ile birlikte İstanbul'a gelişinin resmi ile birlikte şu açıklamayı yapar: " Çok sayıda katır ve develerle İstanbul sokaklarında görü-len Kara Fatma, görüldüğü her köpce kadınlar olmak üzere önemli sayıda kalabalığın dikkatini üzerine çekti. Fatma'nın kıyafeti geniş kollu çok kirli bir palto, beyaz pantolon var. Sarı çizmeler, belinde uzun namlulu tabancalar ve bir de elinde yatağan, ucunda koyu renkli bir bez parçası ile sancak havası veren mızrak var. Bağörtüsü kafasına sarılı ve boynu etrafında dolandırılmığ fakat yüzünü tamamen açıktaki bez parçasıdır."

Kara Fatma ve Marağlı askerler halkın sevgi gösterilerine tebessümle karpılık verir. Türk kadınının yiğitliği, cesareti, gururu yansıtmaktadır. Davutpapa kıblasına kadar geldiler. Osmanlı ordusunun savağçı kuvvetleri arasında sefere katıldılar. Tuna n Romanya'nın kuzeyindeki BABADADI cephesinde Rus ordusu ile karpı karpıya geldiler.

Bombalar atıldı. Kılyçlar çekildi. Yüzlerce , binlerce asker karpılıklı savağmaya bağladı. Bomba, gülle ve kurđun sesleri arasında Fatma hatun ve askerleri "Allah Allah" sesleri ile hücumla katıldılar. Gözü pek bu yiğit askerler, vatanlarını düpman saldırısında korumak için ölümü göze alarak ilerlediler. Yürekleri bir volkan ateşi gibi kaynıyor "ya vatan, ya ölüm" sesleri ile yeri göğü ineliyor. Önlere, yanlarına daha sonra da üzerlerine doğru bombalar gelmeye bağladı. Çok yakınlarına düpen bir bomba parçalara ay Kara Fatma "vuruldum" dedi. Hemen yan bağında iki askeri sessizce yatıyordu. Onlarda vurulmuğu. Kara Fatma'nın ağzında kanlar gelmeye bağladı. Diplerinin kıryldığı belli idi. Onu kolundan tuttular. Geri çektiler. Sıhhiyeciler geldi. Sedye ile götürdüler. Olanca piddetiyle de-vam ediyordu. Osmanlı-Rus sınıyında... Balkanlarda, Kırym 'da, Kafkaslar ' da.

Kara Fatma, yaralandı. Kumandanların da isteği üzerine cephe gerisine alındı. Tedavisi için İstanbul'a gönderildi. Yanında askerleri de vardı. Bir gün padihain kapısına geldi . Hazırlamığ arzuhalı verdi. "Allah apkına, peygamber isteğine uya için devlet için cihat yaptığını, bu uğurda yaralandığını açıklıyor... padihaıtan gazilik madalyası ile birlikte memleketine döndü vergiden muaf tutularak kendisine mağ bağlanmasını" istiyordu. Padihah, Kara Fatma'nın dilekçesini inceledi. Bu cesur Türkmen savağçısına "gazilik madalyası" verildi. Mağ bağlanması için de Adana Mal müdürlüğüne haber verildi. Kara Fatma'n dilekçesini yazan memur bir dalgınlık sonucu dilekçenin sonuna "Üzeyir Sancağı, Cerit Apiretinden Asiye Hatun" yazmıptı. Oys sayıda Osmanlı Arşiv belgesinde onunla ilgili olarak "Kerimoğu kızy" belgesi bulunuyordu.

Kara Fatma, gazilik madalyası ile birlikte Çukurova'ya geldi. Ömrünün son yıllarını Beylik köyünde geçirdi. Namık KEMAL hayatı ve mücadelesini, Kırym harbine katılması ve yiğitliğinden etkilenerek Vatan Yahut Silistre piyesini yazdı. Kerimoğu Kızy Asiye Hatun namı diğer KARA FATMA veya köylü-lerin dilinde GARA HATUN öldü. Onu böğürtlen dikenlerinin kara çalıların bo bulunduğu yol kıyısındaki bir mezara koydular. Murt çalıları, kepir tağları ile süslenen mezarındaki hece tağına ismi yazılmadı dünya tarihinin bu efsanevi kadın kahramanının mezarı kayboldu. Ama onu hatırlayan Andırın köylüleri yaptıklarını dilden di anlattılar.

Cezmi Yurtsever